

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 140 Lei

Pe jum an . . . 70 Lei

Pe trei luni . . . 40 Lei

Un exemplar 1— Leu.

TELEFON P. ORAȘ ȘI
INTERURBAN No 750

ROMÂNUL

REDACTIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românilui 1 a.Inserțiunile se primesc
la administrație și se ta-
xează conform tarifului.MANUSCRIPTELE
NU SE ÎNAPOIAZA.

† Mihaiu Veliciu.

Din Chișineu, vine știrea nespuse de dureroasă, a morții lui Mihai Veliciu, bătrânul și ferventul luptător naționalist ținut de ani de zile pe patul său de suferință.

Numele lui Mihai Veliciu, evocă timpuri mari de lupte și de sacrificii, de devotament cald și de fierbinte dragoste de țară, timpurile când Românismul dădea cea mai teribilă și mai vijelioasă bătălie în contra trufiei și despotismului maghiar.

Acela al cărui suflet nobil s'a dus astăzi dintre noi, a suferit ca un apostol și s'a războit ca un erou pentru idealul de dreptate și de iubire de neam al Românismului, organizând luptele, strângând rândurile în momentele cele mai grele, comunicând energia și curajul și înfiorând suflarea românească adeverată cu puternica și masiva personalitate.

O boală crudă a ținut pe pat trupul luptătorului, condamnându-l la veșnică imobilitate. Suferințele au înfrânt însă numai partea pământească a lui Mihai Veliciu. Mentea acestuia a rămas însă nobilă, întreagă și semănă, iar sufletul și patriotismsul său s'au păstrat nealterate vibrante ca și în epoca celor mai frumoase tinereți.

Din imobilitatea la care fusese condamnat, Mihai Veliciu, a continuat să îmbărbăteze Românimea la lupta pentru libertate; îndemmurile și chemările lui la sacrificii pentru neam au continuat să sune ca o trompetă de aramă în sufletele tuturilor, iar gestul îndepărtat al naționalistului fervent, se prefăcea mai ales în ținuturile județului Arad în înălțătoare și memorabilă activitate purtată de tot ceea ce știa să simtă românește.

Din fotoliu său istoric Veliciu a văzut și ultimele lupte și ultimele dureri; ochii lui înlăcrimați poate un moment au urmărit dezastrul trecător, dar sufletul mândru nu a desprins de victoria finală.

Și această victorie a venit, complectă și strălucitoare, astfel cum o văzuse Veliciu în nopțile lui de chinuri fizice și sufletești, astfel cum îi spunea vocea tainică ce știe să încălzească inimile și să înfioare urechile tuturilor celor cari judecă și se jertfesc pentru un neam.

Isbânda Românismului a încadrat în aur figura glorioasă a bătrânului luptător și a pus o neuitată strălucire pe un trecut de lumină și demn de cea mai adâncă venerație.

Bunătate nesfârșită, curaj fără prihană, energie și convingere adâncă în marile destine ale neamului, modestie și neînfrântă dragoste de țară, iată câteva din calitățile marelui luptător naționalist, care după o viață cetească și familiară, curată ca o rază de soare se scoboară în aceeași atmosferă de puritate în mormânt.

La căpătâiul catafalocului unde Veliciu, doarne somnul său de veci, purtând pe bu-

zele fine și înmărmurite de rigida majestate a morții, surâsul fericit al acelor cari au luptat pentru un vis mare și pentru un mare ideal, la căpătâiul luptătorului ce rămâne un simbol al dragostei pentru moșie, veghează cu durere întreaga suflare românească ce a luat atâția ani de zile propria sa energie și putere din energia celui dispărut.

Țara recunoscătoare ca și toți fiii Aradului, depun o lacrimă pioasă pe mormântul celui mai bun și mai mare dintre ei și recunoscător pentru lupta ce-a purtat-o și pentru învățătura ce a dat, promit să-i perpetueze amintirea și să așeze mândra și nobila-i figură pentru generațiile viitoare, în galeria sfântă a marilor luptători naționali.

Viața lui Veliciu, o viață mândră, cinstită și severă, asupra căreia se reflectă reverberațiile de oțel ale caracterului său sobru și ale idealului și intransigenței sale de apostol și de luptător.

Mihai Veliciu s'a născut la 26 Mai 1846, în Sepreus dintr'o familie de țărani.

La vârsta de 13 ani a plecat la școala din Beius, pe jos, cu traista în spate și în suflet cu dorința de a învăța carte și de-ași lumina sufletul.

Astfel a studiat el în lipsă și în sărăcie, până în momentul când, în clasa V fiind, i s'a oferit ocazia să poată intra ca medietor al copiilor lui Drăgan, inspector al bunurilor episcopiei greco-catolice.

După ce a terminat cursul secundar, Veliciu s'a dus la Oradea-Mare unde a făcut studii de drept, continuând apoi acele studii la Budapesta.

Intru cât avea nevoie de mijloace materiale pentru a putea să termine studiile necesare depuneri examenului de licență, Mihai Veliciu s'a văzut nevoit să primească postul de notar comunal în comuna sa natală Sepreus.

În această calitate tânărul și ferventul naționalist a intrat, după cum era și natural în conflict cu șefii săi maghiari, pentru faptul că aceștia interzisera subalternului lor să drezeze procesele verbale și să întocmească registrele comunale în limba românească.

Veliciu a refuzat hotărât să se supue tirăniei ungurești, arătând că drepturile susținute de el erau garantate de însași legea naționalităților din 1868.

Această atitudine fermă a patriotului român a avut ca efect suspendarea lui Veliciu din slujba ce ocupa și în cele din urmă, definitivă concediere a acestuia.

După ce a terminat studiile de drept la Budapesta, tânărul avocat s'a stabilit la Chișineu, unde a dezvoltat cea mai înălțătoare activitate românească până în 1891, când a luat parte, la congresul național ținut la Si-

biu, în calitate de membru al comitetului executiv.

În acel congres istoric, s'a hotărât redactarea celebrului și neuitatului memorandum, ce a fost prezentat la Viena de o comisie de 17 membri, ajunși în urmă toți în 1894, la Cluj, pe banca acuzaților, pentru îndrăzneala ce avuseseră de a fi prezentat împăratului plângerile și suferințele românilor.

Deși acest mare fapt este cunoscut, credem necesar să reamintim în câteva linii largi, înfățișarea și concluziunile lui caracteristice.

Tirănia maghiară și sălbateca opresiune a acesteia se exercia cu o deosebită virulență în luptele electorale, ceea ce a făcut pe naționalștii români să se întrunească într'o serie de consfătuiri naționale, între 1887 și 1890, în cursul cărora s'a decis să se înfățișeze tronului modul cum erau călcate în picioare drepturile românilor și nedemna tiranie ce făcea insuportabilă situația politică a Românilor din monarhie.

Ideea memorandumului ce urma să fie trimis deși a fost admisă dela început, nu a fost realizată însă decât mai târziu, în 1893, după apriga activitate a partidului național român.

În fine după multă luptă și după multă agitație, memorandumul a fost dus la Viena de o delegație impozantă, în frunte cu Ioan Ratiu.

Împăratul însă a refuzat să primească delegația, iar memorandumul a fost restituit în aplică închis partidului național român.

Guvernul maghiar a dat în judecată pe membrii comitetului național, pentru faptul că publicaseră memorandumul, iar în 25 Mai 1894, curtea cu jurați din Cluj a condamnat pe acuzați la închisoare; între 6 luni până la cinci ani.

Martorii românismului au fost trimiși să-și ispășească pedeapsa în temnițele din Seghedin și Vaș, consumându-se astfel o infamie grozavă ce a pecetluit cu desaprobară întregei lumi civilizate fioroasa atitudine a guvernului maghiar de atunci cum și întreaga concepție de stăpânire ungurească.

Mihai Veliciu a stat doi ani închis la Vaș. După terminarea pedepsei, acel mucenic al neamului s'a reântors acasă unde a continuat apriga lui luptă contra barbariei asupritorilor, sacrificându-se fără de odihnă și muncind zi cu zi la realizarea visului național.

În 1910, Veliciu cade la pat, covârșit fizicește de suferințele ce îndurase și de sforțările pe care le făcuse în folosul binelui obștesc.

Din nemiscarea în care trăia, apostolul a continuat să îndrumeze lupta națională cu fapta și cu cuvântul. Vorba lui a fost lege, iar îndemmurile lui izvor de energii și pentru a reaminti numai în câteva cuvinte și cu un caz concret serviciile aduse de ilustrul bolnav cauzei naționale, este suficient să pomenim apriga campanie dusă, după îndemnul lui

INFORMAȚII

Mihai Veliciu în timpul alegerilor pătate de violențele regimului, în folosul trușăului conte Wenckheim.

Mihai Veliciu a trăit și a murit ca un viteaz. Viața lui a fost o rază curată a conștiinței naționale românești, iar moartea lui este încheierea logică a unei existențe de pietate sufletească, de patriotism și sacrificiu.

Idealismul celui dus și înalta lui conștiință românească, dea Domnul să îndrepte toate suferințele românești pe calea cea dreaptă, să le orienteze în spre iubirea de moșie, în spre onoare, cinste și dreptate și ca o supremă rugă-cune, nu putem dori mai mult decât ca în viitoarele lupte și jertfe pentru neam, marele suflet al defunctului să lumineze și să conducă, conștiința românească, prin puterea înălțătoare a exemplului și de dincolo de mormânt

Nouii deputați sinodali ai eparhiei Aradului.

Cu ocazia alegerilor de deputați sinodali, pentru un nou period, anii 1921, 1922 și 1923, ținute de curând pe teritoriul diecesei Aradului, au obținut mandat următorii membri ai clerului și mireni:

Arad: dr. Gheorghe Ciuhanidu asesor-referent consistorial (Arad), Iosif Moldovan revizor școlar (Arad), dr. Cornel Iancu deputat (Arad).

Pecica: Traian Vătaian protopop (Arad), Radu Pancu prefectul județului și orașului Arad, Ascaniu Crișan directorul liceului „Moise Nicoară” (Arad).

Curtici: Mihai Păcățian asesor-referent consistorial (Arad), dr. Sever Ispravnic avocat (Arad), dr. Cornel Iancu deputat (Arad).

Chișineu: Dr. Dimitrie Barbu protopop (Chișineu), dr. Ioan Marșieu avocat (Arad), dr. Ardeleanu avocat (Chișineu).

Siria: Mihai Lucuția protopop (Siria), Iuliu Provisoran învățător, senator (Galsă), Axente Șocula proprietar (Siria).

Radna: Procopiu Ciuvulescu protopop (Radna). Deputații mireni până acum n'au fost arunțați.

Boroșineu: Ioan Georgia protopop (Boroșineu), dr. Teodor Burdan avocat (Boroșineu), dr. George Crișan avocat (Arad).

Cermeiu: Ioan Popovici paroh (Berechiu) Traian Suciu proprietar (Boroșineu), Ioan Chera proprietar (Arad).

Buteni: Florian Roxiu protopop (Buteni), Vasile Goldiș (Arad), dr. Aurel Grozda avocat (Buteni).

Boroșsebis: Iuliu Bodea paroh (Buteni), dr. Ioan Suciu avocat (Cluj), dr. Sabin Dan (Buteni).

Hălmagiu: Cornel Lazar protopop (Hălmagiu), dr. Ioan Robu primar (Arad), dr. Teodor Bănciu primpretor (Hălmagiu).

Gurahont: George Costina paroh (Iosăș), dr. Teodor Babuța medic (Gurahont), dr. Eugen Costina deputat (Arad).

Lipova: Fabriciu Manoilă protopop (Lipova), dr. Aurel Cioban avocat (Lipova), dr. Iuliu Ionescu primpretor (Lipova).

Bulci: dr. Teodor Botis, director seminaria (Arad), Antoniu Mocioni mare proprietar (Bulci), Petru Ionaș secretar domonial (Bulci).

Belint: Gherasim Sârbu protopop (Belint), dr. Aurel Cosma (Timișoara), dr. Gheorghe Adam (Timișoara).

Balint: Adam Groza paroh (Costeiu mare) Adrian Perii învățător (Bara), Gheorghe Ungușiu învățător (Igazfalva).

Timișoara: Ioan Oprea protopop (Timișoara), dr. Aurel Cosma avocat (Timișoara), Emanuel Ungureanu (Timișoara).

Vinga: dr. Patriciu Tiuera protopop (Vinga) dr. Ioan Dobosan avocat (Timișoara), dr. Paraschiv Licarețiu, primpretor.

Banat Comlos: dr. Stefan Cioroian protopop (Banat Comlos), Petru Baran învățător (Nereu), dr. Liviu Luțai primpretor (Periamos).

Toracul mare: Acest teritor fiind ocupat de sârbi, de această dată, cu toată probabilitatea, nu va putea trimite delegați.

— Cetim în „Voința” din Cluj:
„Suntem informați că în Cluj și în întreg Ardealul cutreeră agenții unei mari bănci din vechiul regat, cumpărând coroane Austro-Ungare stampilate.

Acești agenți dispun de un capital considerabil și plătesc coroanele în proporția de 1:4 până la 1:5 și 6. Să fie aceasta în legătură cu svonurile ce au circulat zilele trecute că guvernul intenționează să facă un schimb suplimentar al coroanelor rămase încă ne-schimbate?”

— Predarea cantității cerealelor prevăzute în contractul încheiat cu guvernul francez întâmpină mari greutăți, deoarece autoritățile militare se opun la export.

Din această cauză vapoarele sosite în porturile române de aproape o săptămână staționează pe cheluziala statului nostru.

— La 21 Aprilie d. a. sergentul aviator Seccanu, voind să aterizeze după ce sburase asupra orașului Galați, când a ajuns la distanța de 20 metri deasupra pământului, din cauza unui greșit viraj, aparatul s'a prăbușit, sfărâmându-se, iar aviatorul grav rănit, după 10 minute a încetat din viață.

— Direcțiunea generală a vânilor a anunțat oficiile vamale să nu elibereze mărfurile sosite acolo, decât acelor care pot dovedi că sunt negustori de profesiune și au plătit impozitele.

— În urma urcării preturilor pentru material și a lefurilor personalului tipografic, ziarele din Varșovia se vând cu zece mărci numărul.

— Limba esperanto se va introduce, ca probă pentru un an, — conform unei ordonanțe date din partea departamentului instrucțiunii din cantonul Geneva, — în clasa a șaptea a școlălor primare din acel canton. Învățătorimea este invitată să se pregătească pentru a putea preda această limbă universală.

— În ultimele zile s'au declarat incendii la următoarele păduri din Banat: pădurea soc „Nadrag” a dl. Mocsony; pădurea comunității de avere din Rusca-montană, unde au ars peste 3000 pogoane și pădurea comunității de avere din Rusca-montană.

— Marti seara a sosit la Arad, d. Emil Petrini, directorul general al agriculturii pentru Transilvania și Banat, și d. inspector Ciomac, subdirectorul academiei de agricultură din Cluj venind de la Timișoara, unde au fost în afaceri oficiale. Dnii Petrini și Ciomac însoțiti de directorul regional al domeniilor statului d. V. Fărcășianu și consilierul agricol d. O. Beju au vizitat ieri dimineață pepiniera de la Ciala. D. director general și-a exprimat cu această recunoștință față de modul cum e condusă această pepinieră, ce a atins cel mai înaintat grad de dezvoltare.

— Marti au sosit în localitate 20 elevi ai liceului din Caracal sub conducerea dnilor Băleanu, directorul liceului, Constantinescu și Adam, profesori. Elevii împreună cu profesorii au vizitat în cursul zilei de ieri fabricile și instituțiile culturale ale Aradului.

— În ziua de 21 Aprilie primăria comunală din Roșia a aflat în hotarul acelei comunei în fântâna locuitorului Tacaci o femeie înecată, care s'a recunoscut că este soția lui Alexandru Toma din comuna Laz. Cauza înecării e necunoscută. S'a pornit o anchetă.

— Prefectura Covurlui a adus ieri telegrafic la cunoștința prefecturii județului și orașului Arad, că în noaptea de 8 spre 9 Aprilie răufăcători s'au introdus, prin forțarea ușii, în oficiul primăriei comunei Baneasa și au furat o condișă cu bilete pentru vânzări de vite în care se mai găseau neîntrebuțate 33 bilete cu nr.ii 072567—072600, o altă condișă cu 15 autorizații pentru vânzări de vite și o a treia condișă cu bilete de loterie a bisericii stului Nicolae din Bănești (jud. Covurlui) având nrul 1301.

INSTITUTUL DE MUZICĂ A LUI

SZALAY—BEKEFI

din Piața Avram Iancu nr. 7, va da concert cu școlarii progresivi Joi în 5 Mai 1921 la orele 4½ d. în sala mare de la „Crucea Albă”. Bilete de vânzare la librăria Deák din strada Meșterilor. Sza 2755-6

— Dna Riria Alexandru Xenopol a răspuns la adresa de mulțumire, trimisă în numele județului și orașului, pentru donațiunea bibliotecii „Xenopol” făcută Palatului Cultural, prin următoarea telegramă, adresată subprefectului județului, dr. Eugen Beles și primarului orașului dr. I. Robu:

„Adânc mișcată de dragostea cu care a-ți primit continuarea operei marelui Xenopol în marea cetate a românismului, doresc din suflet ca Ministrul muncii să înfăptuiască cât mai curând transportarea bibliotecii. — RIRIA ALEXANDRU XENOPOL.

Prețul cărnei în Franța.

În urma înțelegerii ce a urmat între măcelari și autoritățile cari au tragere de inimă pentru cetățeni, prețul cărnei a scăzut în mod așa de mare, încât viața a început să păsească spre suportabilitate.

Carnea de vită, cal. I, costă 5.50 chilo; cal. II, 5; iar cal. III 2.50. Carnea de vitel, numai pentru friptură, 4.50; iar carnea pentru rasol, dela 2 franci chilogramul.

În paralel cu această scădere a cărnei, autoritățile comunale au luat măsuri să se scadă și celelalte articole prime de mâncare, și nu s'au mulțumit numai, să facă un singur pas, iar apoi să doarmă pe laurii ce și i-au cules, laurii cari ar fi mai mult urzici.

Scăzând și celelalte materii, s'a ajuns că în restaurantul Cooperativ din Marsilia, se poate mânca o masă complectă cu 2 f. 05, împreună cu vin.

Am uitat să vă spun că vinul, deși nu sunt podgorii ca în jurul Aradului, se vinde la Marsilia cu 0.75 litrul.

Harnicii primari mai sunt în Franța, cu multă dragoste de cetățeni și cu dor de a face binele!

Știri din străinătate.

— În Belgia, deficitul bugetar al Statului este de 400 milioane pe fiecare an, astfel că la finele anului bugetar, Belgia are un deficit de 5 miliarde de franci.

— Franța a revenit la starea dinainte de război, față de dispozițiile privitoare la pașapoarte cu Belgia: s'a suprimat acest act, astfel că, nu se mai cere pașaport la ducere sau la întoarcere în Belgia.

— Mai multe vase de război englezești cari erau în rada portului Malta, au primit ordin să ridice ancora și să pornească la Constantinopol. Ele au și plecat. Ce s'o fi mai petrecând pe acolo, de vreme ce Anglia întărește forțele sale marine din Turcia?

— O delegație a studenților universitari din Franța, a făcut o vizită colegilor lor din Praga. După ce au stat câteva zile în această capitală, au pornit să facă o vizită și colegilor lor din Varșovia. Ei au sosit la Lemberg.

— Consiliul de miniștri al Poloniei, a aprobat tratatul dela Riga, dintre Polonia și Rusia sovietelor. Acest tratat va fi prezentat Dietei, pentru ratificare.

— Parlamentul chinez a ales ca prezident al Republicii chineze pe Sun-Iat-Sen, cu 150 voturi contra 47. Sun-Iat-Sen, acum mai mulți ani, a fost chemat la ambasada chineză din Londra, și arestat. A fost ținut închis în localul ambasadei mai multe luni.

PREFECTURA POLIȚIEI ARAD.

No 588—921 prez.

Publicațiune.

Având în vedere dispozițiunile stării de asediu se interzice orice fel de întruniri sau manifestațiuni pe ziua de 1 Mai a. c.

Acei, cari vor cerca să contravină la acest ordin, vor fi înșințați și pedepsiți conform regimului stării de asediu.

Arad, la 27 Aprilie 1921.

Prefectul poliției: GRITTA.

Situația externă.

Un comunicat semioficios al guvernului german, apărut la sfârșitul săptămânii trecute, arată că Germania a renunțat la intenția de cere medierea statelor unite din America, intru luarea în discuție de către aliați a noului contrapropunerii germane.

Această știre se dovedește azi a fi fost nevădată, deoarece guvernul german a trimis azi de mult textul contra propunerilor sale, lui Harding. Președintele marelui republici americane, a convocat pentru azi consiliul de miniștri, pentru a studia noulă propunerii făcute de Germania și nu este imposibil, că America, în cazul când va găsi acceptabile contrapropunerile germane, în sensul în care le-a cerut America, aceasta să intervie în ultimul moment, lângă aliați.

Aceasta este cu atât mai verosimil, cu cât guvernul german s'a declarat gata a executa în întregime, condițiile Americii.

Aliații europeni continuă însă a fi neîncrezători în ceea ce Germania promite și s'au gata să aplice, peste trei zile noulă sancțiuni militare.

Un comunicat oficial al guvernului din Praga, arată că Cehoslovacia, Polonia, România și Jugoslavia s'au declarat solidare cu acțiunea marilor puteri contra Germaniei.

Presa elenă vorbește cu inzistentă despre propoziția dimisiei a guvernului Gurnaris iar cea italiană despre abdicarea regelui Constantin și venirea la tron a diadocului George.

Drumul lui Venizelos pentru a relua guvernul pare prin aceasta deplin asigurat.

Presa guvernamentală elenă nu amintește despre intențiile de abdicare ale regelui Constantin, dar nici nu desminte în mod categoric știrile apărute în acest sens în presa italiană.

Lucrările comisiei mixte româno-cehoslovace, însărcinată cu delimitarea frontierei în regiunile maramureșene, continuă la București.

Guvernul Statelor-Unite, a anunțat prezența conferinței dela Porto-Rose, că va trimite delegații săi la această conferință.

Reluarea contactului politic între America și Europa, a înviorat întreaga mișcare politică a statelor Antante și a împus Germaniei, să fie mai puțin încăpăținată în chestiunile reparațiilor de război.

În același timp statele din centrul Europei au recâștigat speranța, că America va da tot sprijinul său material, pentru grabnica refacere economică a acestora. În special presa guvernamentală austracă salută cu satisfacție prezența delegațiilor americani, la conferința dela Porto-Rose.

Încăpăținarea Germaniei de-a nu plăti despăgubirile de război, precum și feluritele uneltiri făcute de guvernul german până acuma, pentru a produce discordie între aliați au îndemnat guvernul francez, să renunțe și de astă dată a demobiliza forțele armate.

Camera franceză a votat proiectul de lege, prin care efectivul armatei franceze pentru anul 1922 este menținut la un milion și opt sute de mii de soldați.

Această formidabilă armată garantează că incendiul ce-l pregătește Germania Europei din nou, va fi sugrumat între granițele germane.

Răscoala din Albania să întinde mereu. Răscoalații au pus stăpânire pe întreaga regiunea Durazzo și se află în mers de-alungul coastei adriatice, pentru a izgoni pe jugoslavi din toate porturile albaneze.

Guvernul republican a proclamat starea de asediu și a instituit tribunalele marțiale.

Concomitent cu puternica mișcare albaneză unionistă din Fiume au organizat un mare marș contra populației jugoslave, provocând amestecul în luptă al poliției și armatei jugoslave.

Luptele la proporții și sunt temeri, că sârbi vor trebui să bombardeze Fiume.

Conferința din Roma și lichidarea ex-Austro-Ungariei.

Statele care și-au luat drepturile lor dela ex-monarchia austro-ungară — România, Italia, Cehoslovacia, Polonia și Jugoslavia — țin actualmente la Roma o conferință. Scopul conferinței este să aranjeze toate chestiunile de bunuri, de drepturi și de privilegii, cari nu sunt aranjate prin tratatul dela Saint-Germain și Trianon, și lucrările sale sunt cu atât mai cu interes urmărite de lumea politică europeană, cu cât conferința s'a întrunit tocmai după fiasco-ul făcut de Carol Habsburg.

Tratatul dela Saint German'a (art. 265 și tratatul dela Trianon (art. 248) prevăzuseră conferințe speciale, cari să stabilească convențiunile menite să lichideze chestiunile dintre puterile aliante și puterile inamice, cari se vor naște după desmembrarea Austro-Ungariei.

Liquidarea ex-monarchiei s'a făcut în două rânduri. Întâi: toate puterile aliante mai întâi s'au pus de acord — înainte de a intra în contact cu puterile inamice — și au semnat la 10 August 1920 (în aceeași zi cu tratatul dela Sevres) o convenție prin care unele chestiuni sunt aranjate definitiv, iar altele — în vederea unor noi acorduri — provizoriu.

Actuala conferință dela Roma este partea a doua a lichidării, și două feluri de probleme vor urma să fie soluționate: dificultățile inter-aliante care nu fuseseră aranjate decât în mod provizoriu prin tratatul dela Sevres, și dificultățile cari sunt pendente între vechii beligeranți, și cari nu fuseseră rezolvate nici la Saint-Germain nici la Trianon.

Sfârșitul conferinței din Roma, va fi aproape sfârșitul lichidării ex-monarchiei.

Meritul revine contelui Sforza, că această conferință se ține la Roma, și se știe cu câtă energie, ministrul de externe italian a reprobat acțiunea lui Carol. Italia, așa dar, prezidează opera pacifică în Europa centrală au voit-o învingătorii.

Telegrame

— Agenția „Dankort”. —

— Prin telefon. —

SĂRBĂTORIREA SF. PAȘTI ÎN CAPITALA

București. — Festivitățile de sf. Paști încep Vineri. Sâmbătă noaptea la orele 24, Familia Regală, însoțită de garda dela Palat, va asista la înviere, în mitropolie.

Vor fi de față membri guvernului, reprezentanții diplomației din Capitală și membri Corpurilor legiuitoare. Învierea va fi vestită prin 101 lovituri de tun.

SITUAȚIA COMUNIȘTILOR DELA JILAVA.

București. — Comuniștii arestați la Jilava au suspendat greva foamei, deoarece direcțiunea închisorii a făcut mai multe concesii arestaților. Astfel au fost separați condamnații pentru crime politice de cei condamnați pentru crime ordinare.

Comuniștii au fost scutiți de muncile manuale și li-s'a îmbunătățit alimentația. Direcțiunea închisorii a anunțat celor arestați, că s'au făcut intervențiile necesare, pentru judecarea cât mai repede a procesului lor.

VACANȚA FUNCȚIONĂRILOR PUBLICI DIN CAPITALĂ.

București. — Începând cu ziua de mâine, funcționarilor publici din Capitală li-se acordă o vacanță de cinci zile. În acest timp toate oficiile sunt închise.

DE CE SCADE LEUL ROMÂNESC.

București. — Oficial se comunică din partea ministerului de finanțe, că noua scădere a valutei românești în streinătate nu este numai o urmare a desorganizății noastre economice și industriale, ci ea a fost provocată de specula unor cunoscuți funcționari ai statului. Guvernul a instituit cea mai severă anchetă contra vinovaților.

REDUCERE TAXELOR VAMALE.

București. — Comisia tarifelor din direcția generală a vămilor a hotărât reducerea la jumătate a actualelor taxe vamale, asupra petrolului și derivatelor acestuia, destinate exportului.

DESCOPERIREA UNUI COMPLIT LA IASI.

Iasi. — Poliția a descoperit o nouă organizație comunistă în Iasi. Au fost detinuți doi studenți universitari, dintre cari unul cu numele Usinov.

ANGLIA ȘI TRATĂTUL DELA TRIANON.

Londra. — Camera comunelor a votat și în a treia cetire proiectul de ratificare al tratatului dela Trianon.

LUPTLE DIN ALBANIA

Roma. — Răscoala albanezilor ia proporții mari. Durazzo este complet curățit de jugoslavi și înconjurat cu tranșee. Detasamentele jugoslave cari au încercat rezistența, au fost masacrate. Masele de răscolăți din interiorul țării înaintează spre litoralul adriatic, pentru a alunga pe sârbi din toate porturile albaneze. Trupele jugoslave trimise de urgență în Albania sunt neputincioase față de trupele de comitagii, cari dau atacuri de noapte. Pierderile jugoslavilor sunt foarte mari.

REFORMĂ CALENDARULUI DE TIMP ÎN UNGARIA.

Budapesta. — „Monitorul Oficial”, va publica în numărul său de mâine ordonanța ministerului de comerț prin care se introduce sistemul socotirii timpului de 24 ore, pentru serviciul CF. maghiare și al oficiilor P.T. Sistemul noului calcul de timp intră în vigoare pentru Ungaria la 1 Iunie 1921.

ALEGERILE COMUNALE DIN FIUME.

Fiume. — Din alegerile comunale, cari s'au terminat ieri partidul autonomiștilor a eșit învingător față de partidul italian unionist. Cu ocazia alegerilor au avut loc mari manifestații de stradă, contra armatei jugoslave din garnizoană. Manifestanții au atacat detasamentele trimise pentru menținerea ordinii. Armata a făcut uz de arme, trăgând salve asupra mulțimii. Manifestanții au răspuns deasemenea cu focuri de revolvere, omorând 10 soldați și răniind grav pe alții 11. Luptele s'au întins asupra întregului oraș și continuă și acum. Guvernul provizoriu a demisionat.

Redactor responsabil: Traian P. Nicolaj
Editor responsabil: Laurențiu Luca

Cu inimă îndurerată aducem la cunoștință, că preaiubitul nostru soț, fată, frate, bunic, cumnat și unchiu

MIHAIU VELICIU,

președinte de onoare a partidului național român din județul Arad, avocat

și-a dat nobilul său suflet după lungi și grele suferințe de 12 ani în mâinile Creatorului în Chișineu la 13/26 Aprilie 1921 oarele 10 seara, în etate de 75 ani, și 41 ani ai fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești se vor pune spre vecinică odihnă în cimitierul din Chișineu în ziua de 15/28 Aprilie 1921 la oarele 12³⁰ p. m.

Fie-i țărina ușoară și memoria în veci binecuvântată!

Chișineu, la 13/26 Aprilie 1921.

<p>Văd. Mihailu Veliciu născ. Heana Popoviciu, soție.</p> <p>Emil, Silvia, Mihailu, fii și fiică.</p> <p>Văd. Floare Pîrv, soră și familia.</p> <p>Văd. Dr. Romul Veliciu, noră.</p>	<p>Dr. Valeriu Muscan, ginere.</p> <p>Stella, Zoe, Valeriu, nepoate.</p> <p>Văd. Emilia Miclea, Văd. Aurelia Vulcan, Văd. Silvia Feter, cumnate și familiile lor.</p>
--	---

PRIMARIA ORAȘULUI CU DREPT DE MUNICIPIU ARAD

Nr. 3098—1921 pm.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală că în legătura cu maximizarea prețurilor din restaurante autoritățile au constatat că prețurile mâncărilor și beuturilor din restaurante consumate mai rar de către public și tocmai pentru această împrejurare nefiind maximate, le-au urcat considerabil, de altă parte mâncări maximate nici n'au găsit, dorind astfel a încassa, pe spatele publicului consumator, diferențele provenite în urma reducerii prețurilor.

Pentru a împedea în viitor aceasta, conform autorizației primite prin ordinul subsecretariatului general al aprovizionării nr. 9746—1920, pe lângă neatîngerea prețurilor maximate prin hotărârea mea nr. 2878/1921 pm. luând în considerare prețurile brute, prețurile de pe piață și comerciale de azi începând cu eficacitate de drept dela 25 Aprilie a. c., stabilesc prețurile încă nemaximate în restaurantele rangul I și II de pe întreg teritoriul orașului Arad, dupăcum urmează:

NUMIREA ARTICOLELOR.

	cl. I	cl. II.
Supă albă cu ou	1.25	1.—
Legume goale	1.50	1.25
Una porție salama de iarnă	10.—	8.—
Una porție cârnați de casa sau debrețeni cu hrean	6.—	5.—
Una păreche cârnați cu hrean	3.—	2.50
Carne cu hrean	3.—	2.50
Spanac cu 2 ochiuri de ouă	3.—	2.50
Un ochiur de ou	1.—	.80
Lipiu de ou gol (omlette)	5.—	4.—
Lipiu de ou umplut cu cas sau altceva	7.—	5.50
Ficat de vițel fript	3.—	2.50
Tocană de berbec	3.—	2.50
Tocană săcuiască	3.—	2.50
Plumâni acri	3.—	2.50
Rinichi cu creeri sau cu ou	3.—	2.50
Ouă acri (2 buc.)	3.—	2.50
Tocană de miel	3.—	2.50
Tocană de porc	4.—	3.—
Ciorbă, tocană sau papricaș de pui	7.—	5.50
Antricot	4.—	3.—
Pulpe sau spinare de oaie cu pătlăgele	4.—	3.—
Friptură de gâscă	10.—	8.—
Pulpă de gâscă	10.—	8.—
Friptură de rață	10.—	8.—
Friptură de pipiligă	10.—	8.—
Friptură de copon	10.—	8.—
Friptură de pui	8.—	6.50
Pui prăjit	9.—	7.—
Diferite fripturi de rinichi (200 gr)	6.—	5.—
Roăstbif	6.—	5.—
Diferite fripturi de vițel (150 gr.)	4.—	3.20
Carne de vițel prăjită (150 gr.)	5.—	4.—
Diferite cotlete gata	5.—	4.—
Friptură de miel	5.—	4.—
Miel prăjit	6.—	5.—
Beefsteac, rampsteac cu ochiuri	7.—	5.50
Filet cu ou	6.—	5.—
Pulpe sau spinare de oaie	4.—	3.—
Ficat de gâscă	10.—	8.—
Ficat de gâscă risotto	9.—	7.50
Antricot cu ceapă (200 gr.)	5.—	4.—
Pilaf de pasere	6.—	5.—
Pilaf de porc	6.—	5.—
Garnitură separată	.50	.40
Una tortă	2.—	1.50
Una pogăcea	.80	.60
Caș imperial	2.50	2.—
O porție trapista	3.—	2.50
Diferite compoturi	5.—	4.—
Compoturi mixte franțuzești	7.50	6.—
Prune ferte	2.—	1.50
Somn sau crap prăjit	10.—	8.—
Fogaș în unt	10.—	8.—
Morun cu sos tartar	12.—	9.50
Tocană de pește	10.—	8.—
Ciorbă de pește a la Seghedin	10.—	8.—
Sălată de cartofi	1.—	.75
Sălată mixtă	1.—	.75
Sălată de căstrăveți	1.50	1.20
Una bucată castravete în oțet	1.—	.75
Stecle	1.50	1.20
Sălată căpătină cu ou	1.20	1.—
1 litru vin bacator, sau furmint	16.—	13.—
1 litru vin de masă roșu	22.—	18.—
Vin infundat în sticle de 7 deci rizling, fetița, mușcățul tramin, savignon, de coarne și furmint	22.—	18.—
Vin vechi infundat în sticle de 7 deci bacator	20.—	16.—
Vin vechi roșu infundat în sticle de 7 deci	25.—	21.—
Apă minerală 1/2 litru	3.—	2.50
1 sifon	1.—	1.—
1 halbă (5/10 litru) bere casino timișoreană	2.90	2.30
1 păhar (3/10 litru) bere casino timișoreană	1.75	1.40
1 halbă (5/10 litru) bere neagră timișoreană	3.50	2.80

NUMIREA ARTICOLELOR.

	cl. I	cl. II.
1 păhar (3-10) bere neagră timișoreană	2.25	1.80
O sticlă șampantă timișoreană	150.—	140.—
1 păhar rachiu de prune, coșune, mături, borovicică ș. a.	1.—	.80
1 păhar cognac	1.20	1.—
1 păhar orce	3.—	2.80

Se notează că în legătura cu carne de vită foarte cât și la diferitele fripturi condiționat se va servi obicinuitul garniturung sau se va plăti acesta separat și că în aceste cazuri acum stabilite se cuprind și impozitele comunale și taxele de serviciu.

Deoblig totodată pe proprietarii restaurantelor să întocmească noi tablouri atât despre prețurile acum stabilite cât și despre cele stabilite prin hotărârea nr. 2878—1921 pm. cari tablouri se vor înainta în decurs de 24 ore la Antistia comunală însărcinată pentru vizare.

Dispozițiunile d'n hotărârea nr. 2878 rămân și pe mai departe în vigoare.

Arad, la 27 Aprilie 1921.

Dr. ROBU, primar.

PRIMARIA ORAȘULUI CU DREPT DE MUNICIPIU ARAD

Nr. ad. 3098—1921 pm.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că în legătura cu maximizarea prețurilor din cafenea s'a observat, că prețurile mâncărilor și beuturilor consumate mai rar de către public, și tocmai pentru această împrejurare nefiind maximate, precum și taxele de folosire pentru cărți, biliard, șah și domino, proprietarii cafenelilor le-au micat considerabil, dorind astfel a încassa pe spatele publicului consumator, diferențele provenite în urma reducerii prețurilor.

Pentru a împedea în viitor aceasta, conform autorizației primite prin ordinul subsecretariatului general al aprovizionării nr. 9746—1920 pe lângă neatîngerea prețurilor maximate prin hotărârea mea nr. 2998—1921 pm. luând în considerare prețurile comerciale de azi, începând cu eficacitate de drept dela 28 Aprilie a. c., stabilesc prețurile încă nemaximate a cafenelilor de rangul I și II de pe întreg teritoriul orașului Arad, dupăcum urmează:

NUMIREA ARTICOLELOR.

	cl. I	cl. II.
Ceai cu zahăr și rum în ceainic	2.20	2.—
Ceai cu zahăr și rum în păhar	1.80	1.60
Ceai cu zahăr și lămâie în ceainic	1.50	1.30
Ceai cu zahăr și lămâie în păhar	1.10	.90
Sirup de smeură	2.—	1.80
Sirup cu jum. lămâie și două porții zahăr	1.50	1.30
Cacao, ciocolată cu lapte	3.—	2.70
Punci cu ouă	6.—	5.60
Grog, ceai	3.50	3.—
Unt, miere	2.—	1.75
Salamă	5.—	4.50
Cârnați	4.—	3.50
1 bucată pâine	.25	.25
Un ocr, o jimla	.50	.50
Cotac cu lapte	.75	.75
Bere neagră în butelie	4.—	3.50
Bere în butelie	3.50	3.—
1/2 litru apă minerală	3.—	2.80
Un păhar allasch, vanilie, de pere, char-treuse, chery brandy, triple sec, anisette, maraschino	3.—	2.80
Un păhar Icher cu ou	3.50	3.30
Absint	3.50	3.30
vin vechi, rizling, fetița infundat în butelie de 7 deci	20.—	18.—
Vin mușcățul, tramin, savignon, de coarne, infundat în sticlă de 7 deci	25.—	23.—
Vin roșu, vechi în sticle de 7 deci	28.—	24.—
Vin dulce (revac)	50.—	45.—
Șampantie Andrényi	160.—	160.—
O felie înghețată	3.—	2.80
cărți uzate pentru 2 persoane	16.50	11.—
Domino pentru două persoane	5.—	4.—
Șah pentru două persoane	3.—	2.—
Biliard pe una oră	5.—	4.—

Se notează, că în aceste prețuri acum stabilite se cuprind și impozitele comunale și taxele de serviciu.

Deoblig totodată pe proprietarii cafenelilor să întocmească tablouri noi atât despre prețurile stabilite acum cât și despre cele stabilite prin hotărârea nr. 2998—1921 pm., pe cari tablouri se vor înainta în decurs de 24 ore la antistia comunală însărcinată pentru vizare.

Dispozițiile din hotărârea nr. 2998 rămân și pe mai departe în vigoare.

Arad, la 27 Aprilie 1921.

Dr. ROBU, primar.

PAULINA DEIN

ARAD, str. I. I. BRĂTIANU (fosta Wetzler J.) No 9.

Recomandă bogatul asortiment de pălării pentru copii și fetițe după moda cea mai nouă și cu prețurile cele mai moderate. În fiecare săptămână noutăți, tot la 3 săptămâni o o o mâni noutăți din VIENA. o o o o

MICA PUBLICITATE.

Taxa unei publicații până la 10 cuvinte 10 Lei, de la 10 cuvinte în sus 1 Lei de cuvânt. Cuvintele scurte cu litere mari gras 2 Lei de cuvânt. Publicațiile se achită anticipativ.

Mobila artistica, perdele, tapete, clavier, casă de bani, asortare de biurou de vânzare în Borșineu. — Dr. Mé. Fe 2757—3

La secretariatul comunală națională Târnova (județul Arad) asistă aplicare un funcționar expert în socoti. Pi 2764—1

De vânzare 1 poartă mare și țare de fier. Partenie D. Lupșa. Hălmașiu. Lu 2763

Scrisorile cu deviza administrație se vor putea ridica numai între orele 8 p. m. La scrisorile cu deviza în provincie se va anexa taxa de francare.

S'A DESCHIS IN VAȚA DE IOS, BAILE CALDE de PUCIOASĂ

Apela calde de pucioasă și acid carbonic ale acestor băi tămăduiesc cu un rezultat miraculos și fără pereche; reumatism, cursoare, podagră, lechiază, inflamații și diferite boale femeiești. Un parc mare grandios, aer bogat în ozon, vânturile excelente, muzică de țigani în permanență. Cu începere dela 1 Mai toate trenurile și motoarele Căilor Ferate Arad-Cenădane se vor opri în imediata apropiere a parcului. On. vizitatorii sunt rugați să aducă cu sine halne de pat și de baie. Informații se dau cu plăcere de

BERKOVITS, proprietarul băilor. Be 2732

Numai umbilă rău ceasornicul aceluia

care își repară ceasornicul la IOAN VARADI, ceasornicarul CFR. Nu cumpără ceasmp, cel ce își cumpără ceasornicele la ceasornicul și bijuteriul IOAN VARADI. Rog sprijinul On. Public cu toate stime

IOAN VARADI ceasornicar și bijuterier ceasornicarul CFR. Bulev. Reg. Ferdinand I (Boros Béni) 16. Wa 2744—3

ȘTAMPILE pt. sigilare

cu care se pregătesc în 2 ORE la **A. FOLDES,** Arad, piața Avram Iancu (Szabadsg) 1.

Au apărut în ediție nouă Doine și cântece românești

de: **BREICIANU.**

In 5 caete și Jocuri românești tot în 5 caete. Prețul unui caet e Lei 35.—, seria întreagă (10 caete) Lei 300.— La comande din provincie să se anticipeze suma alăturând pentru porto recomandat 3 lei de un caet, la toate 10 caete 5 lei. :: :: DE VÂNZARE la

Librăria Concordia, Arad, str. Eminescu No 39.

Furnizează și repară

Axe pentru scuturarea paletelor și a troleurilor, axe de darabane, lagăre pentru darabane cu uleiare circulară, manometri, totfelul de mașini și forme din fier oo turnat: ee

INDUSTRIE de FIER, Arad, strada Kogălniceanu No 45, Ju 2756

ANUNȚURI SE PRIMESC LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

Cețiți și răs-pândiți ziarul „ROMANUL”.